

Statement Agractie Nederland – 5 maart 2024

Wettelijk vastgestelde emissiereductiedoelstelling is zwaktebod; Staat van Instandhouding moet centraal komen te staan.

Inleiding

Uit twee brieven van minister Van der Wal ([Kamerbrief Eindverslag Verkenning Alternatieven KDW in de wet](#) en [Kamerbrief Publicatie Rapporten Monitoring PSN](#)) blijkt dat het ministerie van LNV aankoerst op het **inruilen van de KDW als omgevingswaarde in de wet voor wettelijk vastgestelde emissiereductiedoelstellingen**. De minister laat het aan een volgend kabinet om hierover besluiten te nemen, maar de boodschap is helder.

De minister lijkt voorbij te gaan aan het [Eindadvies van de Werkgroep KDW Alternatieven](#), waarin sturing op de Staat van Instandhouding (SVI) wordt bepleit. Weliswaar sluit zij de sturing op de Staat van Instandhouding niet uit, maar er moet aan een reeks van voorwaarden (pagina 3 en 4 van het Eindverslag) worden voldaan voordat over zo'n alternatief een besluit kan worden genomen. De voorwaarden waarover de minister het in de brief heeft – en die ook in het Eindadvies worden genoemd – betreffen het ontbreken van data.

Kortom: we constateren dat de minister met haar aanbevelingen richting Tweede Kamer en volgende kabinet lijkt te willen blijven sturen op de factor stikstof in plaats van waar het in de EU regelgeving werkelijk om gaat, namelijk de staat van de natuur.

Ontbrekende data

Zowel uit het [rapport over de monitoring van het Programma Stikstof en Natuur](#), als uit het [Eindverslag van de Werkgroep KDW Alternatieven](#), als uit de recent opgestelde Natuur Doel Analyses (NDA's) blijkt dat het een chaos is wat betreft het verzamelen en bij elkaar brengen van data. En als gevolg daarvan is het blijkbaar dus ook niet mogelijk om de staat van de natuur in kaart te brengen (Rapport Monitoring).

- Hoe kan het dat 20 jaar nadat de Natura 2000 gebieden in Brussel zijn aangemeld (referentiejaar 2004), het een chaos wat betreft de data?
- Waarom is in veel Natura 2000 gebieden niet bekend wat de situatie in het referentiejaar 2004 was?
- Waarom zijn de verbeterdoelstellingen in de Aanwijzingsbesluiten nog steeds niet geconcretiseerd?
- Waarom ontbreekt actuele informatie over de staat van instandhouding?
- Waarom zijn veel beheerplannen – met natuurherstelmaatregelen - maar gedeeltelijk uitgevoerd?
- Waarom worden beheerplannen niet of nauwelijks geëvalueerd en bijgesteld en om die reden vrijwel automatisch verlengd met een periode van 6 jaar?

- Waarom wordt in vrijwel alle NDA's wat betreft stikstof een cirkelredenering gehanteerd (de modelmatig berekende stikstofdepositie ligt (ver) boven de modelmatig vastgesteld KDW en dus gaat het slecht met de natuur) en wordt een direct verband tussen de staat van de natuur en de stikstofdepositie niet aangetoond?
- Waarop is de vaak gehoorde uitspraak "het gaat slecht met de natuur" eigenlijk gebaseerd?

NB uitgaande van de Brusselse richtlijnen kan dit alleen het geval zijn als aangetoond kan worden dat de huidige staat van de natuur (2024) is verslechterd t.o.v. 2004. En dat valt uit de NDA's niet af te leiden.

Het kan toch niet zo zijn dat het ontbreken van data een reden is om dan maar af te zien van het sturen op de Staat van Instandhouding, zoals expliciet bedoeld is in de Vogel- en Habitatrichtlijnen, en te gaan sturen op wettelijk vastgestelde emissiereductie-doelstellingen. De minister maskeert hiermee de tekortkomingen op het gebied van data.

Het wetgevingstraject kan morgen opgestart worden. Ervan uitgaande dat er een doelstelling wordt geformuleerd voor bijvoorbeeld 2035, is er tijd genoeg om data op orde te brengen. Maar daar is wel bestuurlijke en politieke wil voor nodig.

Staat van Instandhouding (SVI)

Sturen op de Staat van Instandhouding is nodig omdat dit:

1. de overheden en TBO's dwingt om de data eindelijk eens op orde te krijgen;
2. provincies dwingt om eindelijk eens de beheerplannen volgens de VHR op te stellen, uit te voeren, te evalueren en waar nodig bij te stellen;
3. provincies dwingt om verbeterdoelstellingen te concretiseren;
4. het meest nauwkeurig aansluit bij de Europese richtlijnen;
5. naar voren gekomen is als haalbaar vanuit de Werkgroep KDW Alternatieven;
6. juridisch en ecologisch de enig juiste weg naar de instandhoudingsdoelstellingen van de Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR) is;

Bij het invoeren van wettelijk vastgelegde emissiereductiedoelstellingen wordt er nog steeds gestuurd op stikstof terwijl volstrekt niet duidelijk is of de natuur hiermee gebaat is. Ook is er geen juridische grondslag voor wettelijk vastgestelde (verregaande) emissiereductiedoelstellingen.

Bovendien lost het omzetten van de huidige KDW doelstellingen in wettelijk vastgestelde emissiereductiedoelstellingen de **vergunningenproblematiek** niet op en het helpt ook niet om de **PAS melders en Interimmers** te legaliseren.

Daarvoor is nodig dat er een oplossing worden gevonden voor het juridische moeras waarin Nederland is geraakt op het gebied van de vergunningverlening. Agractie Nederland is van mening dat het **wettelijk** vastleggen/invullen van het begrip **significantie (artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn)** met wetenschappelijk onderbouwde (UvA) smalle significantiezones langs stikstofgevoelige habitats de beste weg is om dit probleem te tackelen. Buiten die zones is dan wat betreft stikstof geen passende beoordeling meer

nodig. Voorwaarde is wel dat er sprake is van een beperkte geborgde (regionale) emissiereductie. Lees hierover de notitie '[Nederland van het slot](#)'.

Wij realiseren ons dat de benodigde wetswijzigingen gericht op de Staat van Instandhouding en op het invullen van de significantiezones niet op tijd zullen komen om het zwaard van Damocles (in 2025 40% van het stikstofgevoelige areaal in Natura 2000 gebieden onder KDW) uit de huidige wet te halen en om PAS melders en Interimmers te legaliseren. Daarvoor is **noodwetgeving** nodig.

Tenslotte

Agractie Nederland ontkent niet dat stikstof een drukfactor kan zijn wat betreft het halen van instandhoudingsdoelstellingen en dat stikstofreductie een onderdeel kan zijn van natuurherstel en lokale en generieke bronmaatregelen, maar dan wel op een afgewogen manier waarbij rekening wordt gehouden met de sociaal economische impact van maatregelen (artikel 2 lid 3 van de Habitat Richtlijn).

Het is aan de Tweede en Eerste Kamer om samen met de huidige/toekomstige minister uit het stikstof moeras te komen.